

Komarno

```

var DrawingManagerData = {"mapZoom":10,"mapCenter":["49.634945748","23.7000553525"],"mapObjects":[{"title":"","type":"marker","coordinates":["49.6354807864","23.6925022519"]}]}; var
    GoogleMaps = { map: null, mapZoom: (DrawingManagerData == "" ? 4 :
        DrawingManagerData.mapZoom), mapCenter: (DrawingManagerData == "" ? new
            google.maps.LatLng(24.886436490787712, -70.2685546875) : new
                google.maps.LatLng(DrawingManagerData.mapCenter[0], DrawingManagerData.mapCenter[1])),
        existingAreas: (DrawingManagerData == "" ? "" : DrawingManagerData.mapObjects),
        renderedAreas: [], drawingManager: null, markerIcons: { "regular" : "http://icons.iconarchive.com/icons/icon-land/vista-map-markers/32/Map-Marker-Marker-Outside-Chartreuse-icon.png", "hovered" : "http://icons.iconarchive.com/icons/icon-land/vista-map-markers/64/Map-Marker-Marker-Outside-Azure-icon.png"}, init: function() { //Define Map Center View var mapOptions = { zoom: this.mapZoom,
            center: this.mapCenter, mapTypeControlOptions: { mapTypes: [google.maps.MapTypeId.ROADMAP,google.maps.MapTypeId.TERRAIN,google.maps.MapTypeId.SATELLITE] }, mapTypeId: google.maps.MapTypeId.TERRAIN }; this.map =
            new google.maps.Map(document.getElementById('map-canvas'), mapOptions); //draw existing areas
            this.drawExistingAreas(); }, drawExistingAreas: function() { for (var i in this.existingAreas) { //handle
                polygons if ( this.existingAreas[i].type == "polygon" ) { var paths = []; for (var point in
                    this.existingAreas[i].coordinates) { paths.push(new google.maps.LatLng (
                        this.existingAreas[i].coordinates[point][0], this.existingAreas[i].coordinates[point][1] ) ); } var area =
                        new google.maps.Polygon({ paths: paths, strokeColor: '#FF0000', strokeOpacity: 0.8, strokeWeight:
                            2, fillColor: '#FF0000', fillOpacity: 0.35, title: this.existingAreas[i].title, type: this.existingAreas[i].type
                                }); area.setMap(this.map); this.drawLabel(this.existingAreas[i]); } //handle markers if (
                                    this.existingAreas[i].type == "marker" ) { var position = new
                                        google.maps.LatLng(this.existingAreas[i].coordinates[0][0], this.existingAreas[i].coordinates[0][1]);
                                            var marker = new google.maps.Marker({ position: position, icon: GoogleMaps.markerIcons.regular,
                                                title: this.existingAreas[i].title, type: this.existingAreas[i].type }); marker.setMap(this.map);
                                                    this.drawLabel(this.existingAreas[i]); } } }, drawLabel: function( object ) { var marker = new
                                                        MarkerWithLabel({ position: new google.maps.LatLng(object.coordinates[0][0],
                                                            object.coordinates[0][1]), map: this.map, labelContent: object.title, labelAnchor: new
                                                                google.maps.Point(30, 20), labelClass: "drawing_manager_read_only_label", // the CSS class for the
                                                                    label labelStyle: {opacity: 1}, icon: "http://placeholder.it/1x1", visible: true }); } } jQuery(function() {
                                                                    GoogleMaps.init(); });
שם בפולנית: Komarno

```

שם באוקראינית: Комарно

שם בעברית: קומארנו

שם ביידיש: קאמארנע (Komarne)

מספר היהודים	כלל האוכלוסיה	השנה	נתוני אוכלוסייה:
~100	?	1563	
1530 (כולל כפרים בס)	?	1565	
2084	5097	1880	
2161	5239	1890	

2507	5875	1900
2716	6141	1910
2004	5009	1921

הערות:

קומרנו ממוקמת כ 30 ק"מ דרומית מערבית ללבוב, על גדת נהר וורעסיצי (Wareszyce). העיר נוסדה בשנת 1473 כאחת מערי האצילים, שתושביה עסקו באריגת בדים. במהלך המלחמות של המאה ה-17, עמדה העיר גם בקרבות אל מול הקוזקים האוקראינים ולא הרחק מן העיר הובס בקרב צבאו של השולטן העות'מני. לאחר חלוקת פולין וסיפוח גליציה לקיסרות האוסטרו-הונגרית, נחלש מאוד ענף אריגת הבדים, עקב תחרות עם יבוא הבדים מצ'כיה. תושבי האזור עסקו כמובן גם בחקלאות, בדיג ובייצור דבש.

קרא עוד...

היהודים בקומארנו

הקהילה היהודית בקומארנו נוסדה בשנת 1555, ובשנת 1594 בידינו עדויות על תשלומי המיסים של יהודי הקהילה. כבר בראשית המאה ה-17, ייסדו בני הקהילה בית כנסת הבנוי אבן, ואף קידשו בית עלמין. יהודי קומארנו התפרנסו ממסחר, ובעיקר במסחר מתוצרת חקלאית שהיה ענף פרנסה מרכזי אצל יהודי מזרח גליציה. יחסי היהודים והנוצרים בעיר היו טובים. בשנת 1648 בתקופת פרעות ת"ח, מציינים כותבי הכרוניקה של התקופה, ר' נתן נטע הנובר (יון מצולה) ור' מאיר בן שמואל משברשין (צוק העיתים) כיצד נלחמו היהודים שבקומארנו ביחד עם העירונים הנוצרים והניסו את צבאו חמלניצקי. הללו יצאו כנגדם מתוך העיר והניסו אותם תוך שימוש ברובים ותותחים.

האינטליגנציה הרבנית בעיר כבר בראשיתה, הניבה פירות ספרותיים, וקיימים לפנינו כמה חיבורים יחסית מוקדמים של בני העיר. גם כמה מרבניה של העיר הגדולה הסמוכה - לבוב, התגוררו לפני כן בקומרנו, ואף ר' יוסף תאומים, מחבר הספר 'פרי מגדים', אחד מספרי ההלכה המשפיעים ביותר על השולחן ערוך, ישב כמה שנים בקומארנו. כך גם רופא האישי של הגרף פוטוצקי, והנסיך ליובומירסקי, היה מבני קומארנו, ואף דמויות מרכזיות ששימשו בתפקידי מפתח בוועד ארבע הארצות. עם זאת, ככל הנראה עד שנת 1613 לא החזיקה קהילת קומארנו רב משלה, אך בשנת 1635 כבר בידינו מסמכים בחתימתו של "הק' יונה בן פנחס אב"ד [אב בית דין] דק"ק [של קהילת קודש] קאמארנא". מתחילת דרכה ועד אז, לא החזיקה הקהילה רב מקומי אלא מורה הוראה שפסק בסוגיות פשוטות יחסית, והפנה שאלות מורכבות יותר לרבני העיר לבוב הסמוכה. עם זאת, קהילת קומארנו הייתה מסונפת לקהילת לבוב, וזכתה רק בשנת 1765 להכרה כקהילה עצמאית.

בראשית המאה הי"ט, עם התפשטותה של החסידות בגליציה, התמנה לרב העיר ר' אלכסנדר סנדר אייכנשטין מן הכפר ספרין. אייכנשטין היה אחיו של ר' צבי הירש מזידיטשוב, דמות מרכזית מאוד ומשפיעה במזרח גליציה, שהיה במוקד המחלוקת עם המשכילים. הוא הוריש את רבנות העיר לבנו, ר' יצחק יהודה יחיאל, מקובל-חסיד שהיה מן האישים הפוריים והמקוריים של התקופה. הוא הותיר אחריו מגוון של חיבורים בקבלה, ונחשב לתלמיד חכם תלמודי. בנו ר' צבי אליעזר, שהמשיך לכהן אחרי אביו כרבה של קומארנו עד לסוף המאה הי"ט, חיבר אף הוא ספרים רבים בקבלה, והיה מנהיג ו'בעל מופתים' לרבים מיהודי האיזור. צאצאיו אחריו המשיכו לכהן כאדמו"רים בעיר, וזכו למעמד מכובד מצידם של יהודים בני המקום ומרחבי פולין, וגם מצד שכניהם הנוצרים.

במהלך המאה ה-19 השתקעו בעיר בעלי מקצועות חופשיים שונים נוספים, רופאים וסוחרים, ואף קמו בעיר שני ארגוני בעלי מלאכה: 'יד חרוצים', איגוד בעלי המלאכה בעיר, ו'עושה טוב' - אגודת הסוחרים. עם קבלת הזכויות, בסוף המאה ה-19, נבחר לראשות העיר אדולף מאטנובסקי, יהודי מתבולל שניהל בפועל גם את נכסי הקהילה היהודית ומוסדותיה.

מלחמת העולם הראשונה ובין המלחמות

במהלך מלחמת העולם הראשונה נכבשה העיר בידי הצבא הרוסי בסתיו 1914, והיה בידיו עד קיץ 1915. טרם צאתו את העיר, ערכו החיילים הרוסיים פשיטות שוד על חנויות היהודים, ואף לקחו עימם בני ערובה, שחלקם הוצאו להורג בקרבת מקום. לאחר המלחמה שבו היהודים לעסוק במלאכות המסורתיות שלהם, עליהם נוספה גם אירוח של חסידי האדמו"ר מקומארנו שהגיעו ממקומות מרוחקים לקבל את ברכתו. בנוסף, החלו לפעול בעיר מפלגות ציוניות שונות, שהקימו בעיר גם בית ספר עברי משלים, נוסף על התלמוד תורה ובית ספר לבנות 'בית יעקב' שפעלו בעיר.

מלחמת העולם השנייה

במהלך מלחמת העולם השנייה, נכבשה קומארנו בידי הגרמנים הנאצים בשנת 1938, למשך כשבועיים. במהלך התקופה הקצרה הזו סבלו היהודים מעבודות כפיה והוצאות שרירותיות להורג. אמנם, לקראת סוף ספטמבר 1938 הועברה העיר לידי הסובייטים, כחלק מהסכמי ריבטוב-מולוטוב. גם השלטונות הסובייטיים הטילו את מוראם על הקהילה היהודית. למרות שלראשות העיר נתמנה יהודי קומוניסט מקומי, אליעזר פרייוויליג, מפעלים הולאמו, חנויות הוחרמו, ואנשי האינטליגנציה המקומית נאצלו לעבוד בעבודות שונות. האדמו"ר ר' ברוך ספרין מקומארנו, שהיה דמות מכובדת בקהילה היהודית והנוצריית באזור גורש מביתו, ונאלץ להתגורר בבית קטן סמוך לבית הכנסת. נוסף על אלו, ממערב פולין החלו זורמים פליטים רבים שנסו על נפשם מפני הנאצים, ומצאו את מושבם בקומארנו.

עם הכיבוש המחודש בידי הגרמנים הנאצים בשנת 1941, החלה המשטרה האוקראינית במעשי התעללות ביהודי קומארנו. חוקים שונים המונעים מן היהודים לסחור ולצאת מן הרובע היהודי, לצד גזירות ותביעות לתשלומי כופר שונים ועבודות כפיה, גרמו בחורף 1942 למוות המוני ברעב. יהודי קומארנו הוצאו להורג המוני בידי הגרמנים הנאצים ועוזריהם מבין האוקראינים בשלושה אירועים מרכזיים. האחד בסוף אוקטובר 1941, הוצאו להורג כמה מאות יהודים, בעיקר ראשי משפחות ואישי ציבור שונים, אך גם משפחות שלימות, בירי לתוך בור הריגה ביער ליד רזניק. בסוף שנת 1942 נתפסו כ-1000 מבני העיר היהודיים, ונשלחו למחנה ההשמדה בעלז'ץ, וכמה מאות של יהודים שהצליחו להינצל מן האקציה הזו, נשלחו לגיטו רודקי. הללו נרצחו עם יהודי המקום באפריל 1943. כששחררה קומארנו בידי הסובייטים ביולי 1943 נתגלו יהודים בודדים מבני העיר ששרדו במחבואים אצל שכניהם הנוצרים.

מקורות:

'קומארנו', פנקס הקהילות, פולין, ב, עמ' 478-481.

ברוך ישר (שליכטר), בית קומארנא: קורות העיר ותולדותיה, מהווסדה ועד חורבנה, ירושלים תשכ"ה.

אזור היסטורי-תרבותי: Eastern Galicia

פריטים רלוונטיים לקהילה

שנה	סוג הפרט	כותרת
1915	אינדקס מהארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי	"О высылке заложников", в т.ч. об арестах, вз...
1753	אינדקס מהארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי	1.Dekret wydany przez hr. Rzewuskiego dot. zapł...
1802	אינדקס מהארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי	Correspondence with the Landesgubernium about p...
1854	אינדקס מהארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי	Ernennung von Bezirks- und Gemeinderabbinern06 ...
1936	אינדקס מהארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי	Kartoteka "Aliji". Spisy Żydów, którzy wyjechal...
1883 עד 1888	אינדקס מהארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי	Komarno Koresondencja z okęgowymi radami szkolnymi w s...
1896	אינדקס מהארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי	Korespondencja w sprawie obsadzeniawolnej posad...
1911	אינדקס מהארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי	Korespondencja w sprawie rekursu. podanego prze...
1900	אינדקס מהארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי	Korespondencja w sprawie zatwierdzenia i zmian ...

[פריטים נוספים](#)

